

บทที่ 1

บทนำ

สตรอเบอรี่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Fragaria x ananassa* Duch จัดเป็นไม้ผลขนาดเล็กที่อยู่ในวงศ์ Rosaceae เจริญได้ดีในเขตอบอุ่น (ประสาทพรและคนัย, 2540) ให้ผลผลิตได้ในหนึ่งฤดู ผลสุกมีสีแดง กลิ่นหอม มีรสหวานอมเปรี้ยว จึงเป็นที่นิยมของผู้บริโภค ปัจจุบันยังมีความต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในเชิงอุตสาหกรรม และรับประทานผลสด ซึ่งมีความต้องการปริมาณมาก และมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามจำนวนประชากร สตรอเบอรี่จึงจัดเป็นไม้ผลเศรษฐกิจที่สามารถช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้ปลูก สตรอเบอรี่ซึ่งมีผู้นับพันครัวเรือนให้ดีขึ้น สำหรับประเทศไทยนั้นสตรอเบอรี่มีการนำเข้าจากแหล่งอื่นเพื่อทำการทดลองผลิตเป็นการค้า และพบว่าสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยได้ดีโดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือตอนบน สภาพแวดล้อมและภูมิอากาศเหมาะสมกับการปลูกสตรอเบอรี่จนกลายเป็นแหล่งปลูกสตรอเบอรี่แหล่งใหญ่ที่สุดทั้งเพื่อส่งออกและบริโภคภายในประเทศ โดยอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่เพียงแห่งเดียว เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกสตรอเบอรี่ในปี 2552/2553 ประมาณ 225 ล้านบาท จากพื้นที่ผลิต 2,863 ไร่ (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2552) แต่ยังคงพบว่ามีโรคหลายชนิดที่เป็นอุปสรรคในการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคแอนแทรกโนสที่เกิดจากเชื้อ *Colletotrichum* spp. ซึ่งเป็นโรคที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเชื้อราเหตุของโรคสามารถเข้าทำลายได้ทุกส่วนของสตรอเบอรี่ เริ่มจากใบ ก้านใบ ใหล ช่อดอก และผล ซึ่งโรคดังกล่าวเป็นสาเหตุทำให้ผลผลิตสตรอเบอรี่เสียหายเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงมีความพยายามในการแก้ปัญหา เช่น การพัฒนาพันธุ์ให้ต้านทานต่อเชื้อแอนแทรกโนส การพ่นสารเคมีกำจัดโรคพืชและการควบคุมโรคโดยชีววิธี โดยเฉพาะการใช้จุลินทรีย์ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อเชื้อสาเหตุโรคพืชโดยที่เชื้อปฏิปักษ์มีความสามารถในการแย่งแย่งอาหารยับยั้งการเข้าทำลายและการเป็นปรสิตต่อเชื้อสาเหตุโรค โดยคำนึงถึงอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดโรคพืช โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกสตรอเบอรี่ที่เป็นพื้นที่สูงและยังเป็นแหล่งต้นน้ำของประเทศ ทำให้การใช้สารเคมีส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของประชากรที่อยู่ในพื้นที่ราบได้อย่างมาก ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์การใช้เชื้อปฏิปักษ์ลดการใช้สารเคมีในการป้องกันและควบคุมโรคแอนแทรกโนสในสตรอเบอรี่